KLAIPĖDOS VANDUO

Aplinkosauginių reikalavimų prioritetinių medžiagų išleidimui su nuotekomis įgyvendinimas

AB „Klaipėdos vanduo” teikia viešojo geriamo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas Klaipėdos mieste bei rajone.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymas Nr. D1-236 „Dėl Nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 59-2103)

- 1. Nuotekų tvarkymo reglamentas (toliau – Reglamentas) nustato pagrindinius aplinkosaugos reikalavimus nuotekų surinkimui, valymui ir išleidimui siekiant apsaugoti aplinką nuo taršos.
- 1^1.Siekiant geros paviršinio vandens cheminės būklės šiuo Reglamentu nustatomi aplinkos kokybės standartai prioritetinėms medžiagoms ir tam tikriems kitiems teršalams, nurodytiems šio Reglamento 1 priede ir 2 priedo A dalyje.
- 2. Šio Reglamento nuostatos ***taikomos visiems fiziniams ir juridiniams asmenims, planuojantiems išleisti arba išleidžiantiems nuotekas į gamtinę aplinką arba į kitiems asmenims priklausančias nuotekų tvarkymo sistemas***, taip pat institucijoms, išduodančioms sąlygas objektų, susijusių su nuotekų išleidimu, projektavimui, išduodančioms leidimus nuotekų išleidimui, vertinančioms planuojamų išleisti arba išleidžiamų nuotekų poveikį aplinkai ir kitaip reguliuojančioms nuotekų išleidimą.
- 3. Šis Reglamentas netaikomas atskirai renkamoms ir tvarkomoms paviršinėms nuotekoms, jeigu kitais teisės aktais nenustatyta kitaip.

Nuotekų tvarkymo reglamente vartojamos sąvokos ir esminiai reikalavimai veiklos vykdytojui

Pavojingos medžiagos *- toksiškos, patvarios ir linkusios biologiškai kauptis medžiagos ar medžiagų grupės, taip pat kitos panašių savybių ir/arba panašaus poveikio medžiagos ar medžiagų grupės. Pavojingoms medžiagoms priskiriamos Reglamento 1 ir 2 priede nurodytos medžiagos ar jų grupės, taip pat medžiagos ar preparatai, kurių saugos duomenų lapuose nurodomas pavojingumas (kenksmingumas) aplinkai ir žmogui.*

Prioritetinės medžiagos *– 1 priede ir 2 priedo A dalyje nurodytos pavojingos medžiagos ar medžiagų grupės.*

Prioritetinės pavojingos medžiagos *– Reglamento 1 priede nurodytos pavojingos medžiagos ar medžiagų grupės.*

*14[1]. **Vandens naudotojai ar veiklos vykdytojai**, išleidžiantys nuotekas į gamtinę aplinką ar į nuotakyną, **privalo nustatyti, kiek ir kokių pavojingų medžiagų**, nurodytų Reglamento 1 priede ir/ar 2 priedo A dalyje ir/ar B dalies B1 sąraše, išleidžiama su nuotekomis. Pavojingos medžiagos išleidžiamose nuotekose inventorizuojamos pagal jų naudojimą ir/ar vykdomos veiklos pobūdį. Veiklos vykdytojas, kuris savo veikloje naudoja Reglamento 1 priede ir/ar 2 priedo A dalyje ir/ar B dalies B1 sąraše nurodytas medžiagas, turi nustatyti tokių medžiagų patekimo į nuotekas galimybes ir kiekį skaičiavimo ir/ar matavimo būdu. Į gamtinę aplinką išleidžiamose komunalinėse nuotekose pavojingos medžiagos, nurodytos Reglamento 1 priede ir/ar 2 priedo A dalyje ir/ar B dalies B1 sąraše, inventorizuojamos pagal abonentų, išleidžiančių gamybines nuotekas, pateikiamą informaciją ir/ar abonentų veiklos pobūdį, ir/ar matavimo būdu.*

*33 p. Asmenys (**veiklos vykdytojai**), ketinantys išleisti arba išleidžiantys gamybines nuotekas į kitų asmenų valdomą nuotakyną, **privalo informuoti** nuotakyną eksploatuojantį asmenį, kiek ir kokių (nurodyti koncentraciją ir kiekį) prioritetinių pavojingų ir/ar **pavojingų medžiagų su nuotekomis bus išleidžiama**. Jei su nuotekomis išleidžiamų pavojingų medžiagų koncentracija yra lygi arba didesnė už šio Reglamento 2 priedo A ir B1 dalyse nurodytą „Ribinė koncentracija į nuotekų surinkimo sistemą“ vertę ir/ar kuriose yra 1 priede nurodytų prioritetinių pavojingų medžiagų, veiklos vykdytojai **privalo užtikrinti šių medžiagų kontrolę ir apskaitą bei nustatyta tvarka teikti informaciją nuotakyno valdytojui**. Nuotakyno valdytojas informaciją apie abonentų su gamybinėmis nuotekomis išleidžiamas pavojingas medžiagas (pagal abonentų pateiktus duomenis), nurodytas Reglamento 1 priede ir/ar 2 priedo A dalyje ir/ar B dalies B1 sąraše, **privalo pateikti AAD**.*

*33[1] p. Į kitų asmenų valdomą nuotakyną išleidžiant gamybines nuotekas, kuriose prioritetinių medžiagų koncentracija yra lygi arba didesnė už šio Reglamento 2 priedo A dalyje nurodytą „Ribinė koncentracija į nuotekų surinkimo sistemą“ vertę ir (ar) kuriose yra prioritetinių pavojingų medžiagų (nepriklausomai nuo išleidžiamų prioritetinių pavojingų medžiagų kiekio), t**uri būti planuojamos ir įgyvendinamos priemonės, skirtos mažinti prioritetinių medžiagų ir (ar) palaipsniui nutraukti prioritetinių pavojingų medžiagų išleidimą su nuotekomis**, ir numatomi konkretūs šių priemonių įgyvendinimo terminai. Veiklos vykdytojas informaciją apie suplanuotas priemones ir jų įgyvendinimo terminus **privalo pateikti nuotakyno valdytojui, AAD ir Aplinkos apsaugos agentūrai**.*

Nuotekų tvarkymo reglamento 1 priedas

PRIORITETINĖS PAVOJINGOS MEDŽIAGOS

Medžiagos Nr.	Medžiagos pavadinimas
1.	2.
1	Gyvsidabris ir jo junginiai
2	Kadmis ir jo junginiai[5]
3	Heksachlorcikloheksanas (HCH)
4	Heksachlorbenzenas (HCB)
5	Heksachlorbutadienas (HCBD)
6	Brominti difenileteriai[6]
7	Tributilalavo junginiai (Tributilalavo katijonas)
8	Poliaromatiniai angliavandeniliai (PAH)[7,8] Benzo(a)pirenas Benzo(b)fluoroantenas Benzo (k) fluorantenas Benzo(g, h, i) perilenas Indeno(1,2,3-cd) pirenas
9	Nonilfenoliai[9] (4-nonilfenolis)
10	Antracenas
11	C10-13-chloralkanai[14]
12	Endosulfanas
13	Pentachlorbenzenas

Medžiagos ES mastu nustatytos kaip prioritetinės pavojingos medžiagos 2013 m., kurių išleidimas su nuotekomis turi būti nutrauktas iki 2033 m.

14	Di(2-etilheksil)ftalatas (DEHP)
15	Trifluralinas
16	Dikofolis
17	Perfluoroktansulfonrūgštis ir jos dariniai (PFOS)
18	Chinoksifenas
19	Dioksinai ir dioksinų tipo junginiai[10]
20	Heksabromciklododekanai (HBCDD)[11]
21	Heptachloras ir heptachloro epoksidas

Nuotekų tvarkymo reglamento 2 priedas

A DALIS. PRIORITETINĖS MEDŽIAGOS IR KAI KURIE KITI TERŠALAI

Medžiagos Nr.	Medžiagos pavadinimas
1.	2.
1	Alachloras[8]
2	Atrazinas[8]
3	Benzenas
4	Anglies tetrachloridas[6] (tetrachlormetanas)
5	Chlorfenvinfosas[8]
6	Chlorpyrifosas[8] (etilo chlorpirifosas)
7	Ciklodieno pesticidai[8]: Aldrinas[6] ; Dieldrinas[6] ; Endrinas[6] ; Izodrinas[6]
8	Visas DDT[6, 7]
	Para-para-DDT[6]
9	1,2-dichloretanas (EDC)
10	Metilenchloridas (Dichlormetanas)
11	Diuronas[8]
12	Fluorantenas
13	Izoproturonas[8]
14	Švinas ir jo junginiai
15	Naftalenas
16	Nikelis ir jo junginiai
17	Oktilfenolis[11] ((4-(1,1´,3,3´-tetrametilbutil)-fenolis))
18	Pentachlorfenolis (PCP)
19	Simazinas[8]
20	Tetrachloretilenas[6]
21	Trichloretilenas[6]
22	Trichlorbenzenai
23	Trichlormetanas (chloroformas)
24	Aklonifenas
25	Bifenoksas
26	Cibutrinas
27	Cipermetrinas[12]
28	Dichlorvosas
29	Terbutrinas

Nuotekų tvarkymo reglamento 2 priedas

B DALIS. KITOS LIETUVOJE KONTROLIUOJAMOS MEDŽIAGOS

Medžiagų grupės pavadinimas	Medžiagos pavadinimas
B dalis	
Sąrašas B1	
Metalai	Chromas-bendras
	Chromas-šešiavalentis
	Varis
	Alavas
	Cinkas
	Vanadis
	Aliuminis
	Arsenas
Kitos medžiagos	Naftos angliavandeniliai (iš viso)
	Fenoliai
	Monochloracto rūgštis
	3,4-dichloranilinas
	Dibutilftalatas
	Etilendiamintetraacetatas
	Tetranatrio etilendiamintetraacetatas
	Sulfidai (mineraliniai)[3]
	Chloras (aktyvusis)
	Cianidai
Sąrašas B2	
Kitos medžiagos	Bendras azotas
	Nitritai (NO_2-N)/NO_2
	Nitratai (NO_3-N)/NO_3
	Amonio jonai (NH_4-N)/NH_4
	Bendras fosforas
	Fosfatai (PO_4-P)/PO_4
	Chloridai
	Fluoridai
	Sulfatai
	Sintetinės veiklios paviršinės medžiagos (anijoninės)
	Sintetinės veiklios paviršinės medžiagos (ne joninės)
	Riebalai
	Skendinčiosios medžiagos

Mūsų žiniomis, PPM nuotekose tyrimus atlieka šios laboratorijos:

1. **Eurofins Labtarna Lietuva, UAB**
Kauno g. 1A , LT-01314 Vilnius, Lietuva
info@labtarna.lt, www.labtarna.lt

2. UAB „Vandens tyrimai“
Žirmūnų g. 106, LT-09121 Vilnius
info@v-t.lt

3. UAB „Ekometrija“
Geologų g. 11, LT-02190 Vilnius,
tel. (8 5) 215 7275, info@ekometrija.lt

Nuotekų tvarkymo reglamento 4 priedas

GAMYBINIŲ NUOTEKŲ KONTROLIUOJAMI PARAMETRAI PAGAL TARŠOS ŠALTINIŲ TIPUS

NACE kodas	Pramonės šaka	Parametrai
23.00	Naftos perdirbimo pramonės gamyklos	ChDS, BDS, visuminis organinis anglingumas (bendroji organinė anglis) (VOA), fenolio junginiai, naftos produktai, sulfidai, bendras azotas
24.20	Pesticidų gamyklos (kurios gamina daugiau negu 5 t/metus veikliųjų medžiagų)	Adsorbuojami organiniai halogenai (AOH) ir, jeigu egzistuoja šių teršalų tikimybė nuotekose: – varis, bendras chromas, chromas (VI), cinkas, arsenas; – toksiškumo testas
26.10	Stiklo pramonės įmonės	švinas, arsenas, stibis, fluoridai
24.00	Chemijos pramonės įmonės	pH, ištirpęs deguonis, ChDS, VOA, AOH, gyvsidabris, kadmis, varis, nikelis, švinas, bendras chromas, chromas (VI), cinkas; tributilalavas, ftalatai, bromintibifenileteriai, oktilfenolis, nonilfenolis, nonilfenoletoksilatas, oktilfenoletoksilatas (parametrai gali būti koreguojami priklausomai nuo naudojamų technologijų ir žaliavų); atliekamas toksiškumo testas
27.00	Paviršių padengimo metalais (galvanikos) įmonės	pH, kadmis, gyvsidabris, bendras chromas, chromas (VI), cinkas, alavas, varis, švinas, nikelis, sidabras, cianidai, lakūs organiniai halogeninti junginiai (parametrai gali būti koreguojami priklausomai nuo naudojamų technologijų ir žaliavų)
19.00	Odų pramonės įmonės	bendras chromas, ChDS, bendras azotas, sulfidai, nonilfenoletoksilatas, oktilfenoletoksilatas
17.00	Tekstilės pramonės įmonės	pH, ChDS, bendras fosforas, aktyvusis chloras, AOH, bendras chromas, chromas (VI), varis, cinkas; bromintibifenileteriai, oktilfenolis, nonilfenolis, nonilfenoletoksilatas, oktilfenoletoksilatas; atliekamas toksiškumo testas
24.00	Trąšų pramonės gamyklos	bendras azotas, fosfatai, fluoridai, kadmis, gyvsidabris, cinkas
23.00	Celiuliozės pramonės įmonės	ChDS, AOH[3], bendras azotas, bendras fosforas
15.00	Maisto pramonės įmonės	ChDS, bendras azotas, BDS, bendras fosforas[2], amonio azotas, riebalai, chloridai, chloras (aktyvusis); nonilfenolis, oktilfenolis, nonilfenoletoksilatas, oktilfenoletoksilatas
55.00 92.00 (80.00 95.00) 85.00	Visuomeniniai pastatai, kuriuose įrengti visų tipų plaukimo/ maudymosi baseinai, pirtys; Viešbučiai ir restoranai; Įmonės ir organizacijos, kuriose vykdoma poilsio organizavimo, kultūrinė ir sporto veikla; Įmonės ir organizacijos, kuriose vykdoma sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	pH, ChDS, BDS, chloras (aktyvusis)
93.01.10	Skalbimo paslaugas teikiančios įmonės	pH, ChDS, BDS, chloras (aktyvusis), sintetinės veiklios paviršinės medžiagos; nonilfenolis, oktilfenolis, nonilfenoletoksilatas, oktilfenoletoksilatas
93.01.20	Cheminio valymo paslaugas teikiančios įmonės	pH, ChDS, BDS, chloras (aktyvusis), tetrachlormetanas, trichlormetanas, heksachlorbenzenas, heksachlorbutadienas; nonilfenolis, oktilfenolis, nonilfenoletoksilatas, oktilfenoletoksilatas

2004 m. vasario 13 d. LR Aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-71 „Dėl vandenų taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo programos patvirtinimo“

Potencialūs Lietuvai aktualių pavojingų medžiagų patekimo į vandens aplinką šaltiniai

Cheminė medžiaga	Potencialūs išmetimo į aplinką šaltiniai
Nikelis (Ni)	Statybinių medžiagų pramonė; baterijų ir akumuliatorių gamyba; pigmentų pramonė; fluorescencinių lempų gamybos pramonė; metalų apdirbimo pramonė; trąšų gamyba; laboratorijos.
Organiniai alavo junginiai	
Tributilalavas (TBT), dibutilalavas (DBT), monobutilalavas (MBT), dioktilalavas (DOT), monooktilalavas (MOT).	Laivų statyklos (nustatyta didelė šių junginių koncentracija); metalų apdirbimo ir galvanizacijos pramonė; odos pramonė; farmacijos pramonė; medienos ir popieriaus pramonė; tekstilės pramonė; plastikų ir gumos pramonė; cemento, betono ir asfalto gamyba; plokščių (lentų) gamyba; prekybos centrai; namų ūkiai; sąvartynų filtratas; NVĮ nuotekos; pramoninių rajonų paviršinės nuotekos.
Fenoliai ir jų etoksilatai	
Nonilfenolis (NP), nonilfenolio etoksilatas (NPE), oktilfenolis (OP), oktilfenolio etoksilatas (OPE).	Dažų pramonė (nustatyta didelė NP koncentracija); farmacijos pramonė; buitinio ir pramoninio valymo priemonių gamyba; medienos ir popieriaus pramonė; metalo apdirbimo ir galvanizacijos pramonė; spaustuvės; cemento, betono, asfalto gamyba; tekstilės pramonė; odos pramonė; plokščių (lentų) gamyba; plastikų pramonė; gumos pramonė; laivų statyklos; skalbyklos; automobilių plovyklos; panaudotos alyvos regeneracijos įmonės; automobilių utilizavimo įmonės; namų ūkiai; NVĮ nuotekos; prekybos centrai; pramoninių rajonų paviršinės nuotekos; sąvartynų filtratas.
Ftalatai ir jų etoksilatai	
Di-(2-etiheksil) ftalatas (DEHP), dietilftalatas (DEP), di-izobutilftalatas (DIBP), dibutilftalatas (DBP).	Automobilių plovyklos (nustatyta didelė DEHP koncentracija); dažų gamybos pramonė; plastikų pramonė; metalo apdirbimo pramonė; laivų statyklos; statybinių medžiagų pramonė; panaudotos alyvos regeneracijos įmonės; sąvartynų filtratas (DEHP aptikta visuose tirtuose mėginiuose); prekybos centrai (nustatyta koncentracija artima ribinei teršalų vertei); namų ūkiai.
Brominti difenilo eteriai	
Polibrominti difenilo eteriai (PBDE47, 99, 100, 196, 197, 203, 209), nonabromodifenilo eteriai (NBDE), heksabromociklododekanas (HBCDD)	Skalbyklos (PBDE47 ir PBDE99 rasta visuose tirtuose mėginiuose); plastikų pramonė (nustatyta didelė PBDE209 koncentracija); odos pramonė (PBDE47 rasta daugelyje tirtų mėginių); automobilių plovyklos; medienos ir popieriaus pramonė; spaustuvės; tekstilės pramonė; laivų statyklos; statybinių medžiagų pramonė; metalų apdorojimas ir mechaninis apdirbimas; sąvartynų filtratas (PBDE47 ir PBDE99 aptikta visuose tirtuose mėginiuose); namų ūkiai; prekybos centrai; automobilių utilizavimo įmonių ir pramoninių rajonų paviršinės nuotekos.
Chloralkanai	
Trumposios grandinės chlorintieji parafinai (SCCP), vidutinio ilgio grandinės chlorintieji parafinai (MCCP).	Skalbyklos (nuotekose aptiktos didelės šių medžiagų koncentracijos); medienos ir popieriaus pramonė; metalo apdirbimo ir galvanizacijos pramonė; spaustuvės; tekstilės pramonė; odos pramonė; plastikų pramonė; gumos pramonė; laivų statyklos; statybinių medžiagų pramonė; automobilių plovyklos; namų ūkiai; prekybos centrai; NVĮ nuotekos; pramonės rajonų paviršinės nuotekos.
PFOS ir PFOA (perfluortenzidai)	
Perfluoroktano sulfonatas (PFOS), perfluorooktaninė rūgštis (PFOA).	Plastikų pramonė; puslaidininkių gamybos pramonė; skalbyklos; sąvartynai (PFOA aptikta visuose tirtuose mėginiuose).

PAGRINDINIAI VEIKSMAI, ĮGYVENDINANT APLINKOSAUGINIUS REIKALAVIMUS DĖL PRIORITETINIŲ MEDŽIAGŲ IŠLEIDIMO SU NUOTEKOMIS

1

Veiklos vykdytojai, išleidžiantys nuotekas į nuotakyną, privalo nustatyti, kiek ir kokių pavojingų medžiagų, nurodytų Reglamento 1 priede ir/ar 2 priedo A dalyje ir/ar B dalies B1 sąraše, išleidžiama su nuotekomis.

2

Veiklos vykdytojai privalo informuoti nuotakyną eksploatuojantį asmenį, kiek ir kokių (nurodyti koncentraciją ir kiekį) prioritetinių pavojingų ir/ar pavojingų medžiagų su nuotekomis bus išleidžiama. Veiklos vykdytojai privalo užtikrinti šių medžiagų kontrolę ir apskaitą bei periodiškai teikti informaciją nuotakyno valdytojui.

3

Turi būti planuojamos ir įgyvendinamos priemonės, skirtos mažinti prioritetinių medžiagų ir (ar) palaipsniui nutraukti prioritetinių pavojingų medžiagų išleidimą su nuotekomis, ir numatomi konkretūs šių priemonių įgyvendinimo terminai. Veiklos vykdytojas informaciją apie suplanuotas priemones ir jų įgyvendinimo terminus privalo pateikti nuotakyno valdytojui, AAD ir Aplinkos apsaugos agentūrai.

4

Pateikti prašymą nuotakyno valdytojui, dėl sutarties pakeitimo, deklaruojant prioritetines pavojingas ir/ar pavojingas medžiagas.

5

Pasirašyti naujai paruoštą sutartį.

AB Klaipėdos vanduo
Ryšininkų g. 11, LT-91116 Klaipėda
Tel.: (8 46) 220220
El.paštas: info@vanduo.lt